

Notatki ppor. Zygmunta Wójcika z ewakuacji obozu Oflag II C Wschód

pisownia oryginalna

25.I.45 godz. 10.00 wymarsz z Woldenberga
150 gr. chleba – 24 klm do maj. Schönrade, marsz straszny
(nadwerżyłem lewą nogę)

26.I. i 27.I. postój
26.I. wieczorem 300 gr. gotowanych kartofli w łup. z piach.
27.I. 125 gr. chleba + 300 gr. " " "

28.I. marsz 14 klm do maj. Hasselbusch

29.I. marsz 20 klm do maj. Deetz
60 gr. chleba i po 4 kart. w łupinach, marsz b. ciężki

30.I	godz. 12.00	odbici przez pancerną czołówkę ros. 1951 dnia niewoli
------	-------------	--

marsz od 12.30 do 4.00 rano 31.I do miejsc. Büssow
32 klm – kwatera w sklepie (nareszcie najadłem się do syta)

31.I. godz. 18.00 wymarsz do Friedebergu (spalony)
9 klm nocleg w willi partyjnika
obiad: kurczęta, szparagi, groszek, kartofle, kompot, czerwone wino.

1.II. godz. 13.00 wymarsz do Altkarbe (spalony)
9 klm – kwatera, kolacja kluski z konserwą i sosem, marmolada (objedzeni)

2.II. godz. 9.00 wymarsz do Alt Beelitz
21 klm – kwatera u partyjnika
rosół z kury z makaronem, kura z kartofl. I sosem, kompot, soki, wino

3.II. godz. 8.30 wymarsz do Wielenia klm 23 kwatera u pp. Frajerów ul. Łąkowa (Nowe M.) 3
przyjęcie nadzwyczaj gościnne.
Nogi popuchnięte, spałem 13 godz. bez przebudzenia.
pp. Frajerowie b. zaci ludzie – złote serca.

4.II. postój – u. buty.

5.II. 8.30 wymarsz do Czarnkowa (Czarnków zajęty przez oddz. ros.) marsz do Goraja –
nie zmieścili się wszyscy i marsz dalej do Lubasza kwatera u pp. Kolassów.
32 klm na piętach pęcherze, wino

w sumie 184 klm.

6.II. 12.00 na stację. Spóźniliśmy się na pociąg, noc na stacji.

Na stację w nocy odprowadzał nas p. Mula sąsiad p. Kolassy

7.II. godz. 13.15 odjazd pociągiem do Inowrocławia.

8.II. nocleg w baraku na dworcu

kartka druga - uzupełnienie zapisków z dnia 6.II. i 7.II., dalsza droga

Sąsiad p. Kolasy p. Mula odprow. nas na dworzec o 22.00 – pociąg poprz. bez
zawiadomienia, zabierając obecnych na stacji. Czekamy na stacji na następny.

Odjazd prawd. do Inowrocławia. Inowrocław Toruń Jabłonowo Brodnica
Lidzbark lub m Grudziądz

- 7.II. godz. 13.15 odjazd pociągiem do Węgrowca *przekreślone*, Inowrocławia
sąsiadka p. Sygnacka
godz. 12.30 w nocy w Inowrocławiu
- 8.II. nocleg w baraku na dworcu, rano około 5.00 wyjazd do Bydgoszczy
dzień spędz. w Bydgoszczy
- 9.II. do Torunia, pieszo do Łęgnowa 8 klm
Stamtąd dzięki uprzejmości kpt. ros. odjazd lokomotywą, która przywiozła
oddział ros. sap. do reper. mostu do Torunia (od godz. 12.40 do 13.50), w Toruniu
wziąłem zaświadczenie w R.K.U. / wino u pp. Cichockich, kwatera u p.
Wosikowskiej
- 10.II. postój w Toruniu – otrzym. zaświadcz. w R.K.U.
- 11.II. wymarsz na Brodnicę – do Kowalewa, dojście dworzec Toruń – Toruń Mokre –
czekam cały dzień na pociąg. Nocleg u p. Merdaffa (?) / koniak wino
- 12.II. Powrót na stację, pociąg na Kowalewo – Brodnicę odjazd godz. 13.30 – przyjazd
22.00 , nocleg na stacji

kartka trzecia – poszukiwanie rodziny

- 13.II. Wyjazd samoch. do Lidzbarka, w Olszewie o 14.00

- od 13.II – w Olszewie na wypoczynku
wygoiłem nogi, uprałem bieliznę, wypocząłem i podpasłem się.
U ciotki mieszkają pp. Fijałkowska (matka) i Gałczyńska Maria (córka)
- 21.II. wyruszyłem z Lidzbarka do W-wy
godz. 10.30 wsiadłem w samochód idący do Mławy
za Działdowem ok. 12 klm. samochód ugrzązł w lesie w śniegu. Wysiedliśmy by go
popchnąć. Odjechali, ja nie zdążyłem wsiąść. Straciłem koce, które zostały w
samochodzie. Szedłem pieszo ok. 7 klm Następny samochód dowiózł mnie do Mławy
ok. 17.00 O 19.00 wyjechałem z Mławy do Nasielska – przybyliśmy na miejsce ok.
6.00 rano
- 22.II. około godz. 10.00 wyjechałem pociągiem do Legionowa, stamtąd około 12,30
piechotą 3 klm do skrzyżowania dróg. Złapaliśmy furmanki (3 na zmiany) i
dojechaliśmy do W-wy około 18.00. Kwatera na Żąbkowskiej 50? m. 24
p. Konikowska
- 23.II. u Wolframów (dostałem koc od Wiesia) *Wolfram Wiesław 844/XVIII C ,W-wa ul. Bajorńska 2 m 6*
u p. Żyłkowej
- 24.II. wyjazd z dworca zachodniego do Łowicza przyjazd 18.00 nocleg na dworcu w p.?
P.C.K. (w drodze spotkanie z Drożdżewiczem? - dałem tytoniu)
- 25.II. godz. 7.30 wymarsz do Boczek 9 klm + 9 z powrotem – razem 18 klm – napróżno
godz. 14.00 wymarsz do Główna. Gospodarz Fiszer z Władysławowa podwiózł mnie
od połowy drogi do Władysławowa. Stąd 3 klm do Boczek
Zobaczyłem Wandeczkę – (w młynie u pp. Marksów) *w Boczkach Domaradzkich, wcześniej*
Z.W. musiał dotrzeć do Boczek Zarzecznych - dlatego napisał „ 18 klm – napróżno” i wracał do Główna
Następne zdanie obwiedzione ołówkiem ze strzałką w górę wskazuje, że to uzupełnienie wcześniejszego wpisu z 24.II.

W Łowiczu na ul. Łuckiej 7 piłem herbatę u pp. Sztenderów
- zapraszali na nocleg, ale wyruszyłem dalej.

dalszy zapis dotyczący pobytu w młynie pp. Marksów w Boczkach Domaradzkich i spotkania z córką:

nocleg. 26.II miałem wyjechać do Łodzi do Marychny, lecz bolała mnie noga (obtarta
lewa pięta) deszcz lał przez całe rano. Odłożyłem do nast. dnia wzgl. okazji.
Wandeczka rozkoszna

28.II. Wyjazd do Łodzi (M. – Narutowicza 56–35 I p.)
1. i 2.III. Rejestracja w Łodzi
3.IV. Wyjazd do Grudziądza o godz. 10.00
dojechałem o 21.00 do Bydgoszczy, nocleg na stacji, godz. 3.00 w nocy 4.II. wyjazd do
Łaskowic przyjazd o godz. 6.00 – 22 klm do Grudziądza na piechotę – przyszedłem
o 11.00 w nocy – nocleg w P.C.K. obiad.

25.I. 45° goch. 10° w ymarn z Woldeberga
150 ft. dyleba - 24 klm do maj. Schönrade
marn strannij (nadwyzjem lewy wof)

26.I. 27.I. postoj
26.I. marn 300 ft. fater karkfle w Thp. z pich.
27.I. 125 ft. dyleba 300 ft. " "

28.I. marn 14 klm do maj. Kasselbusch.
29.I. marn 20 klm do maj. Beeth.
60 ft. dyleba 100 ft. karkfle w Thp. marn.
marn b. cigite.

30.I. goch. 12° otkrytje pencezaj ciobolij w
1951 dnia marni
marn 123° do 4° marn 31.I. do marn.
Büßow 32 klm. - karkle w karkle
(marn 100 ft. do 100 ft.)

31.I. goch. 18° w ymarn do Friesleberga (poboj)
9 klm. marn w marni puchijte.
otkrytje karkle, fater, karkle, karkle,
marn marn.

1.II goch. 15° w ymarn do Altkarbe (poboj)
9 klm. - karkle
karkle karkle z karkle, marn marn marn

2.II goch. 9° w ymarn do Altkarbe (poboj).
21 klm. - karkle w marni puchijte
marn marn, z marn marn, karkle z karkle, marn,
karkle, karkle, marn

3.II goch. 83° w ymarn do karkle klm. 23
karkle w p. Fater w. karkle (marn m. j. s.)
marn marn marn marn. marn marn marn

kartka 1, strona 1

[illegible]

kartka 1, strona 2

13.11 wyjazd samoch. do Lubuska
Kolonia o 14⁰⁰
od 13⁰⁰ - w okresie w wyprawach
wyjazdami wsi, wsiem kieling, wsiem
i podpartem ty. kieling wsiem (wsiem)
21.11 wyjazd z Lubuska do Lubuska
gosh. 10³⁰ wsiem - wsiem, wsiem, wsiem
22.11 wsiem - ok. 12.11. wsiem, wsiem
wsiem i wsiem. wsiem, wsiem, wsiem
wsiem, wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
ok. 7.11. wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
23.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
24.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
25.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
26.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
27.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
28.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
29.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
30.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
1.12.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
2.12.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
3.12.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
4.12.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
5.12.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
6.12.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
7.12.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
8.12.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
9.12.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
10.12.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
11.12.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
12.12.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
13.12.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
14.12.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
15.12.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
16.12.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
17.12.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
18.12.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
19.12.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
20.12.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
21.12.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
22.12.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
23.12.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
24.12.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
25.12.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
26.12.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
27.12.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
28.12.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
29.12.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
30.12.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem
31.12.11 wsiem, wsiem, wsiem, wsiem

kartka 3

Skróty użyte przez Z. Wójcika:

klm = kilometry gr. = gramy łup. = łupiny b. = bardzo u. buty = prawdopodobnie umyłem
maj. = majątek miejsc. = miejscowość odprow. = odprowadził spędz. = spędzony
sap. = saperów rep. = reperacji wzgl. = względnie p. = poczekalnia?
M. = Maria (imię żony)
Nowe M. = ?

Trasa marszruty jeńców – polskie nazwy miejscowości włączonych do Polski
w 1945 roku – krótka informacja

Woldenberg = Dobiegniew

miasto w woj. lubuskim (1975-89 gorzowskie), pow. strzelecko-drezdenecki, siedziba gminy miejsko – wiejskiej Dobiegniew
W okresie wojennym (1940-45) znajdował się tu Oflag II C – największy obóz jeńców wojennych Na miejscu oflagu utworzono Muzeum Woldenberczyków.

Schonrade = Tuczo

wieś w woj. lubuskim (1975-89 gorzowskie), pow. strzelecko-drezdenecki, gmina Strzelce-Krajeńskie
Od 1837 roku majątek Wedemayerów, ostatni właściciel zastrzelony przez żołnierzy radzieckich.

Hasselbusch = Niesporowice

wieś położona w woj. zachodnio – pomorskim (1975-98 gorzowskie), pow.

choszczeński, gmina Pełczyce

Do 1945 roku własność rodziny von Brand. Po roku 1945 dobra upaństwowiono i założono PGR.

Deetz = **Dziedzice**

wieś w Polsce położona w woj. zachodnio – pomorskiem (1975-98 gorzowskie), pow. myśliborski, gmina Barlinek

Cmentarz z mogiłą poległych polskich oficerów z obozu jenieckiego w Dobiegniewie

Büssow = **Buszów**

wieś w woj. lubuskim (1975-89 gorzowskie), pow. strzelecko–dreźniecki, gmina Strzelce Krajeńskie

Frriedeberg = **Strzelce**, później **Strzelce Krajeńskie**

miasto w woj. lubuskim (1975-98 gorzowskie)

Włączone do Polski w 1945 roku.

Altkarbe = **Stare Kurowo**

wieś w woj. lubuskim (1975-98 gorzowskie), pow. strzelecko–dreźniecki, siedziba gminy Stare Kurowo

Nazwa Stare Kurowo nadana 12.XI.1946 roku.

Alt Beelitz = **Stare Bielice**

wieś w woj. lubuskim (1975-98 gorzowskie), pow. strzelecko–dreźniecki, gmina Drezdenko

Wieleń

miasto nad Notecią w woj. wielkopolskim (1975-98 pilskie), pow. czarnkowsko–trzcianecki

Czarnków

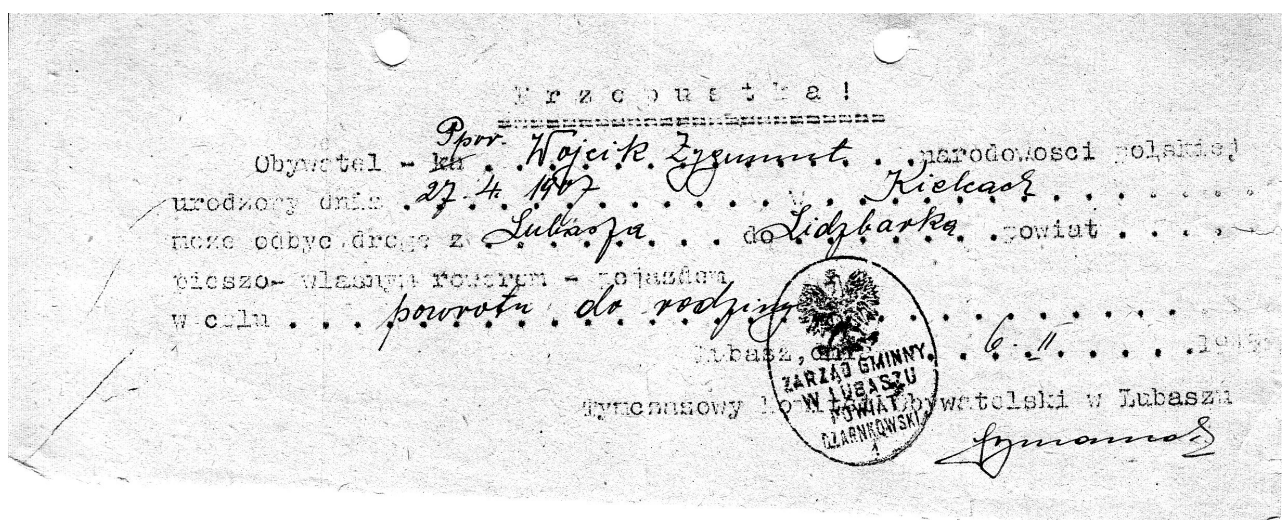
masto i gmina w woj. wielkopolskim (1975-98 pilskie), siedziba powiatu czarnkowsko–trzcianeckiego

Goraj

wieś w woj. wielkopolskim (1975-98 pilskie), pow. czarnkowsko–trzcianecki, gmina Lubasz

Lubasz

wieś gminna w woj. wielkopolskim (1975-98 pilskie), pow. czarnkowsko–trzcianecki

*Przepustka wystawiona przez Tymczasowy Komitet Obywatelski w Lubaszu z pieczęcią :
Zarząd Gminny w Lubaszu powiat Czarnkowski*

Torun, dnia 9.2.1945

WOJSKO POLSKIE
Rejonowa Komenda Uzupełnień
Toruń

Z a s w i a d c z e n i e

Nr 31
9.2.1945 ppor. Zygmunt Wójcik
wraca z niewoli niemieckiej i udaje się do miejsca swego stałego zamieszkania do Lidzbarka, maj. Olszowa.

Władze wojskowe proszone są o udzielenie w/w pomocy w zakresie umożliwienia przejazdu wojskowego środkami lokomocji.

Полская Армия
Панвоенкомата

Возвращается из германского плена и направляется по месту гор. Лидзбарка (Олшова). Просим все военные власти оказать помощь в извозе посылки. Начальник
Панвоенкомата

Торунь, 9.2.45

капитан Опожкий

Rejon. Kom. Uzupełnień
OPOLSKI CZESŁAW
kapitan

WOJSKO POLSKIE
P. K. U. Toruń

Zaświadczenie wystawione ppor. Zygmuntowi Wójcikowi przez Wojsko Polskie Rejonową Komendę Uzupełnień w Toruniu

Tymczasowy
Zarząd Miejski
m **Lidzbark**

Lidzbark, dnia 19. lutego 1945 r

P r z e p u s t k a

Na podstawie zaświadczenia Rejonowej Komendy Uzupełnień w Toruniu z dnia 9. lutego 1945 r. Nr. 31 wystawia się obyw. Zygmuntowi W ó j c i k o w i niniejszą przepustkę z Lidzbarka do W a r s z a w y do stałego miejsca zamieszkania.

pr. Burmistrz **Lidzbark**

Kamień

Przepustka wydana obyw. Zygmuntowi Wójcikowi przez Tymczasowy Zarząd Miejski w Lidzbarku

Polski Czerwony Krzyż
w Łodzi
ul. Piotrkowska 236

Ł. dz. 301/45

Polski Czerwony Krzyż
w Ł O D Z I
Piotrkowska 236

Łódź, dnia 5.3.45 r.

Z a ś w i a d c z e n i e.

Polski Czerwony Krzyż zaświadcza, że ppor. W ó j c i k Zygmunt nr. jeń. 836/XVIII C jest byłym jeńcem wojennym powracającym z niewoli.

Zaświadczenie wydaje się celem wymiany pieniędzy.

Pełnomocnik Zarządu Głównego
Polskiego Czerwonego Krzyża
na Okręg Łódzki
[Signature]
/D. J. Lebieadowski/

Zaświadczenie wydane przez Polski Czerwony Krzyż w Łodzi